

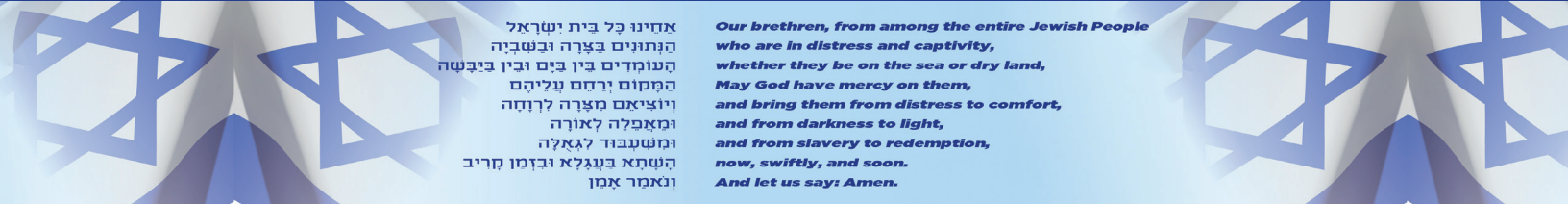
סדר נזיקין | מסכת סנהדרין נ"ג"ס' | שבת פרשת יתרו | י"א-י"ז שבט תשפ"ה (15-9 פברואר 2025)
Seder Nezikin | Masechet Sanhedrin 54-60 | Shabbat Parashat Yitro | 11-17 Shvat (February 9-15)

הלימוד להצלחת חיילי צה"ל, רפואת הפצועים והשבת כל אחינו לכיתם בביתו

This learning is dedicated to the success of IDF soldiers, the healing of the injured, and the safe return of all our brothers and sisters to their homes.

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויוציאם מצרה לרוחה
ומאפלה לאורה
וקושעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

Our brethren, from among the entire Jewish People
who are in distress and captivity,
whether they be on the sea or dry land,
May God have mercy on them,
and bring them from distress to comfort,
and from darkness to light,
and from slavery to redemption,
now, swiftly, and soon.
And let us say: Amen.

Daf 54: ABAYE AND RAVA

דף נ"ד: אב"י ורבא

Amoraim Abaye and Rava lived toward the end of the *Amoraim* period. Their students, Ravina and Rav Ashi, completed the *Talmud Bavli* (Babylonian Talmud). They were the last generation of *Amoraim*.

Abaye and Rava were early childhood friends who learned Torah together. *Masechet Brachot* tells of an episode that occurred when Abaye and Rava were still young. They gave a particularly clever answer to one of their teachers, the *Amora Rabbah* — an answer that provided clear evidence of their deep understanding. From that interaction, *Rabbah* declared that the two young people standing before him were destined to be great Torah scholars. Abaye and Rava did indeed grow up to be *talmidei chachamim*, and were recognized as *Gedolei Hador*, the greatest Torah scholars of their generation. However, Abaye and Rava did not always concur regarding *halakhah*. Throughout the Talmud, many disputes are recorded between them. Generally, halakhic rulings in these disagreements follow the opinion of Rava, with the exception of six cases in which the Talmud explicitly states the *halakhah* is in accordance with Abaye.

האמוראים אב"י ורבא חיו לקראת סוף תקופת האמוראים. תלמידיהם, רבינא ורב אשי, היו חותמי התלמוד הבבלי, והם היו דור האמוראים האחרון.

מאז היותם ילדים קטנים, היו אב"י ורבא חברים ולמדו בתורה יחד. במסכת ברכות מסופר, שעוד בהיותם קטנים, ענו תשובה חריפה לאחד מרבותיהם, האמורא רבה, ותשובה זו העידה על הבנה עמוקה. מתוך כך הכריז רבה כי הנערים העומדים לפניו עתידים להיות גדולים בתורה. אכן גדלו אב"י ורבא לתלמידי חכמים וזכו להיות מגדולי הדור. לא תמיד הסכימו אב"י ורבא בהלכה, וברחבי התלמוד מופיעות מחלוקות רבות ביניהם. בדרך כלל נפסקה הלכה במחלוקות אלה פדעת רבא, מלבד שישה מקרים שהגמרא אומרת במפורש שבהם הלכה כאב"י.

Daf 55: ABAYE

דף נ"ה: אב"י

The *Amora* Abaye was orphaned as an infant. His father, named Kaylil the *Kohen*, died before Abaye was born and his mother passed away shortly after his birth. *Rabbah (bar Nachmani)*, Kaylil's brother (Abaye's uncle) took the infant under his wing and called him "Nachmani", after the baby's grandfather, father of *Rabbah* and Kaylil. Abaye was raised by a nanny and he was accustomed to calling the nanny "mother." Several of Abaye's teachings in the Talmud begin by saying: "My mother told me," and this refers to the nanny who raised him.

Although his given name was *Nachmani*, people generally called him "Abaye." *Rav Sherira Gaon* wrote that *Rabbah* did not want his nephew to be known by the name "Nachmani", and so *Rabbah* renamed him Abaye, from the word "Abba" (father). In this way, *Rabbah* honored his father. Some say the nickname was an acronym of the phrase — "*Asher Be'cha Yerucham Yatom*" (through you an orphan will be comforted).

האמורא אב"י היה יתום מילדות מאב ומאם. אביו, ששמו היה כיליל הכהן, נפטר עוד בטרם לידתו, ואמו נפטרה זמן-מה אחר לידתו. רבה, אחיו של כיליל, שהיה דודו של אב"י, נטלו תחת חסותו והוא קרא את שם התינוק "נחמני" על שם סבו, אביו של רבה ושל כיליל. אב"י נמסר לאומנת שתגדלו, ואב"י היתום הורגל לכנותה "אימא", ובאמת פעמים מספר מוזכרים בגמרא דברי חוכמה שאמר אב"י, והוא מתבטא: "אמרה לי אם" וכוננו לאותה אומנת שגידלתו

אומנם שמו היה נחמני, אבל בדרך כלל רגילים לכנותו "אב"י". רב שרירא גאון כותב, שמאחר שרבה גידל את אב"י, הוא לא רצה לכנותו בשם נחמני, כשם אביו, והוא כינהו אב"י מלשון אבא, כך נהג רבה כבוד באביו. יש אומרים כי כינוי זה משמעו ראשי התיבות של הפסוק "אשר בך ירוחם יתום".

“אֲשֶׁר בְּךָ יְרוּחַם יְתוּם”

Daf 56: THE SEVEN NOAHIDE LAWS

Sheva Mitzvot B'nai Noach, seven commandments were given to the children of Noah — i.e., humanity — in contrast to the Jewish people who were commanded to observe 613 *mitzvot*.

A mnemonic device was devised to remember these seven *mitzvot*, using the *aleph-bet*:

- א** *Ayvar min ha'Chai*: Ban on eating a limb of a live animal.
- ב** *Birkat HaShem*: Ban on cursing God. (The term literally means “bless God.” Tradition teaches that we use euphemistic language out of respect for God.)
- ג** *Gezel*: Ban on theft.
- ד** *Dinim*: There is a positive obligation to establish and maintain courts and a legal system.

The next three Noahide laws are considered so severe that B'nai Yisrael were commanded not to violate these rules under any circumstance — “*ye'ha'reg u'val ya'a'vor*” (one should submit to being killed rather than transgress): **א** *Avodah Zarah*: Ban on idolatry; **ב** *Gilui Arayot*: Ban on illicit relations; **ג** *Shefichut Damim*: Ban on murder.

According to Rambam, the *mitzvah* of *dinim* (laws), to establish courts — which is the only positive action *mitzvah* of the *Sheva Mitzvot B'nai Noach*, in contrast to the other six *mitzvot*, which are all prohibitions — was meant to judge those who violate the *Sheva Mitzvot B'nai Noach*. Six of these *mitzvot* were transmitted in a prophecy to Adam, the first man. The *issur ayver min ha'chai* was revealed to Noah. Before that time, humans were not permitted to eat any meat whatsoever, even animals that had been properly slaughtered. On this *daf*, the Talmud identifies Biblical passages where it is implied that *B'nai Noach* thus were commanded.

דף נ"ז: שבע מצוות בני נוח

שבע מצוות בני נוח הן שבע המצוות שנאמרו לנוכרים, "בני נוח", לעומת היהודים שנצטוו בתרי"ג מצוות.

קיים סימן לזכירת שבע המצוות הללו, לפי סדר אל"ף בי"ת: א. איבר מן החי - איסור אכילת איבר שנתלש מבעל חיים בעודו בחיים. ב. ברכת השם - איסור לקלל את ה' (כך רגילים לכתוב את האיסור בלשון סגי נהור, מפני כבוד השם). ג. גזל. ד. דינים, ועוד.

שלוש המצוות החמורות, שישאל נצטוו עליהן ב"הרג ובל יעבור" הן: עבודה זרה, גילוי ערוות ונשפיכות דמים.

מצות דינים לדעת הרמב"ם היא שהם חייבים להקים בתי דין ולשפוט בהם את העובר על מצוות בני נוח. שש מן המצוות הללו נמסרו כבר לאדם הראשון בנבואה, ואילו איסור איבר מן החי נמסר לנוח, כי לפני כן לא הותר לבני אדם כלל לאכול בשר מן החי, אפילו מבהמה שחוטא.

Daf 57: PUNISHMENT OF THE PEOPLE OF THE CITY OF SHECHEM

Halakhah (Jewish law) stipulates that *B'nai Noach* who violate any of the seven Noahide Laws are to be punished by death. In this manner, the law is more stringent for *B'nai Noach* than for Jews, in that a Jew is not executed for violating most of these seven *mitzvot*. For example, a Jew who stole an item is obligated to return that item, but is not put to death. On this *daf*, we learn that there were *Amoraim* who maintained that *B'nai Noach* are to receive the death penalty over violation of some, but not all, of their seven *mitzvot*.

In *Hilchot Melachim*, Rambam offers his opinion on the rectitude of what *Shimon* and *Levi*, sons of *Yaakov Avinu*, did when they killed the residents of the city of *Shechem*. The brothers contended that residents of *Shechem* were deserving of death according to the law. For kidnapping *Dinah*, *Yaakov's* daughter, *Shechem* himself violated the *issur* of *gezel* (theft) and was deserving of death. All those who dwelled in *Shechem* who saw the kidnapping and did not bring the kidnapper before a *Beit Din* (court), violated the *mitzvah* of "*Dinim*" (establishing and maintaining courts), and therefore they, too, were all deserving of, and justly put to, death.

דף נ"ז: עונשם של אנשי שכם

ההלכה היא שכן נוח שעבר על אחת משבע מצוות בני נוח, חייב מיתה. בכך חמור דינם של בני נוח כי יהודי אינו חייב מיתה על כולו, למשל, יהודי שגזל מתחייב להשיב את הגזלה אך אינו חייב מיתה. בדף זה לומדים שיש אמוראים שסברו, שגם בני נוח אינם מתחייבים מיתה על שבע המצוות, אלא על חלקן בלבד.

הרמב"ם בהלכות מלכים כותב, ששמעון ולוי, בניו של יעקב אבינו, הרגו את כל תושבי שכם, מפני שהם היו חייבים מיתה לפי הדין, זאת מפני ששכם חטף את דינה בת יעקב, ובכך הוא עבר על איסור גזל והתחייב מיתה. כל תושבי שכם, שראו את מעשהו ולא הביאו אותו למשפט בפני בית דין, עברו על מצות "דינים", ולפיכך גם הם התחייבו מיתה.

Daf 58: THE HONOR OF AN ISRAELITE PERSON

The hitting of an Israelite person is a serious act. Rabbi *Hanina* said: A gentile who strikes a Jew earns punishment of *mitah b'yedai shamayim* (death at God's hands). Rabbi *Hanina* learned this lesson from the story in the Torah about the Egyptian whom *Moshe Rabbeinu* killed by his calling out the Tetragrammaton, the sacred name of God, upon seeing the Egyptian hitting one of his Jewish brethren.

Rabbi *Hanina* also said that whoever slaps the cheek of an Israelite, it is as though he slapped the *Shekhinah* (Divine Spirit), because people were created in the image of God. Therefore, such an act is regarded as though one had, Heaven forbid, assaulted God Himself.

In the Talmud, we also learn a famous Amoraic teaching from Reish Lakish: Any individual who raises a hand to hit his/her fellow, even if s/he does not follow through and actually hit him/her, is considered *rasha* (evil).

דף נ"ח: כבודו של אדם מישראל

הפאת אדם מישראל הינה מעשה חמור. כך אמר רבי חנינא: נוכרי המכה יהודי יענש במיתה בידי שמים. רבי חנינא למד זאת מן המסופר בתורה על אודות המצרי שמשוה רבנו הרג באמצעות הזקרת השם המפורש, מפני שראהו מכה איש עברי מאחיו.

עוד אמר רבי חנינא כי הסוטר על לחיו של אדם מישראל כאילו סוטר לשכינה, מפני שבני ישראל נבראו בצלמו של הקב"ה והרי כאילו שסוטר להקב"ה חלילה.

בתלמוד גם לומדים מימרה מפורסמת שאמר ריש לקיש: כל המגביה יד על חברו להכותו - אף על פי שלא היכהו לבסוף, נקרא רשע.

Daf 59: TORAH STUDY AND KEEPING SHABBAT

Gentiles are forbidden to observe the Sabbath in the meticulous manner mandated by *halakhah*, because the Sabbath is a Divine gift given exclusively to Israel. By means of the Sabbath, a Jew connects to his/her God, as is written in the Torah: "And the Israelites shall observe the Sabbath, it is an eternal sign **between Me [God] and the Children of Israel.**"

For similar reasons, gentiles are forbidden to study Torah in its broader sense, as Torah was given exclusively to Israel. However, gentiles are permitted and are encouraged to study those sections of Torah that are applicable to them, notably the seven Noahide Laws.

דף נ"ט: נוכרי, לימוד תורה ושמירת שבת

נוכרי אינו רשאי לשמור שבת, זאת מפני שהשבת היא מתנה שניתנה לעם ישראל בלבד, ובה יהודי מתקשר עם הקב"ה ואין בה חלק לנוכרים. על כך נאמר בתורה: "ושמרו בני ישראל את השבת... ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם".

משום כך, גם אין לנוכרי ללמוד תורה, לפי שהתורה ניתנה לעם ישראל בלבד. הותר להם ללמוד רק את החלקים הנוגעים לשבע מצוות בני נוח.

Daf 60: THE SWORD OF EHUD BEN GERA

דף ס"ז: חרבו של אהוד בן גרא

Prior to the period of the kings, the leaders of Israel were known as *shoftim* (judges). The Book of *Shoftim* tells the story of *Ehud ben Gera*. *Ehud* wanted to kill *Eglon*, King of *Moav*, after *Eglon* had ruled over *Am Yisrael* for 18 difficult years and caused them great hardship.

Ehud Ben Gera used a ruse in order to kill the Moabite king. People customarily tied their swords to their thigh on the left side of the body, making it easier to draw with the right hand — and while drawing, to move directly to attack. Otherwise, it would be impossible to surprise your opponent. However, *Ehud* was left-handed. Therefore, he tied his sword to his right leg. When *Ehud* went to visit the King *Eglon*, the king's guards checked his left leg, as that was where swords were generally worn — and they discovered nothing.

בספר שופטים מסופר על אהוד בן גרא שהיה באותם ימים שופט ישראל, וביקש להרוג את עגלון מלך מואב, לאחר שבמשך שמונה עשרה שנה, עגלון משל בעם ישראל וגרם לו צרות קשות.

אהוד בן גרא השתמש בתחבולה כדי להרוג את מלך מואב. בדרך כלל נהגו לחגור את החרב על הירך בצד שמאל של הגוף, כך נקל לשולפה ביד ימין, ותוך כדי שליפה לעבור למצב של התקפה, שאם לא כן אי אפשר להפגיע את היריב. אבל אהוד היה שמאלי ולפיכך הוא חגר את חרבו על רגל ימין. כשהוא בא לבקר את מלך מואב, שומרי הראש בדקו את רגלו השמאלית, בה בדרך כלל חוגרים את החרב, והם לא גילו דבר.

When he was alone with the king, Ehud said: "I have a message for you from God." The king stood up and *Ehud* pulled out his sword and thrust it into the evil king's corpulent belly. The Talmud records this incident to teach an important lesson: **As soon as Ehud mentioned the name of God, the King of Moav stood to honor Him. How much more so, then, must we stand when Hashem's name is mentioned.** [This *halakhah* relates to hearing God's sacred name — the Tetragrammaton — uttered as it is written, and not as we are accustomed to saying it].

כשהיה אהוד עם המלך לבד, הוא אמר לו: "דבר ה' לי אליך". המלך קם ואהוד שלף את חרבו ונעצה בגופו של המלך הרשע. התלמוד מביא מעשה זה, מפני שיש ללמוד ממנו דבר חשוב: **ברגע שאהוד הזכיר את שמו של הקב"ה קם מלך מואב לכבודו, וקל וחומר לנו, שיש לעמוד בעת הזכרת השם.**

D'VAR TORAH: PARASHAT YITRO

דבר תורה: פרשת יתרו

Often, when two parties make an agreement or contract, they record "conditional clauses" at the beginning, which are conditions that must be met for the agreement to be legally effective. The deal between God and *Am Yisrael* found in *Parashat Yitro* is manifested in the Ten Commandments, which God delivered at Mount Sinai. However, there is one condition that must be fulfilled before this agreement can take effect: "And Israel camped there opposite the mountain." The sages explained that the word "camped" in the singular teaches that *B'nei Yisrael* were like one person with one heart.

פעמים רבות כששני צדדים עושים ביניהם הסכם או חוזה, הם רושמים בתחלתו "תנאים מתלים" שהם תנאים שחייבים להתקיים כדי שלהסכם יהיה תקף מחיב. ההסכם הגדול שבין הקב"ה לעם ישראל נמצא בפרשת יתרו בדמות עשרת הדברות, אותם צוה ה' במעמד הר סיני. אולם קדם לכך יש תנאי אחד שחייב להתקיים כדי שלהסכם הזה יהיה תקף. התנאי הזה הוא: "ויחן שם ישראל נגד ההר" ואמרו חז"ל שהמלה "ויחן" בלשון יחיד מלמדת שהיו בני ישראל כאיש אחד בלב אחד.